

УДК 658.562

В. Паляниця, Ю. Погребнюк

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Загальна кон'юнктура українського молочного ринку й тенденції розвитку зумовлені існуванням великої кількості субринків, які формуються шляхом зрощування окремих сегментів молочного та суміжних ринків і характеризуються специфічними параметрами споживання та конкуренції. За умови зваженої державної політики, поліпшення інвестиційної привабливості та стабільного розвитку галузі, зростання експортного потенціалу може відбуватися стрімкішими темпами. Дуже важливим для розвитку експортного потенціалу України на світовому ринку сирів є стимулювання виробництва високоякісної сировини, розвиток систем управління якістю та контролю за харчовою безпечністю продукції, впровадження інновацій та сучасних підходів до функціонування вітчизняних агропромислових господарств.

Молочна промисловість у загальному обсязі виробництва продовольчих товарів в Україні займає понад 25% і формує значний за обсягами ринок, що зумовлено важливістю цієї продукції у споживанні. Нині посилення конкуренції на ринку молочної продукції України розглядається як основна тенденція. Внутрішнє виробництво молока та молочних продуктів в Україні зменшується, водночас споживчий ринок молочних продуктів зростає.

Сьогодні в Україні працює близько 300 молокопереробних компаній. Незважаючи на складну ситуацію в сировинному сегменті, Україна продовжує залишатися одним із найбільших виробників молока. У світовій та українській молочної промисловості продовжується процес концентрації виробництва. Спостерігається приріст виробництва кисломолочних продуктів. Останнім часом збільшенню обсягів виробництва кисломолочних напоїв сприяло поширення серед населення здорового способу життя та зростання кількості міст, де продаж молокопродуктів приватними підприємцями значно обмежений.

Важливим етапом у розвитку молочного бізнесу стане посилення конкуренції між лідерами-виробниками за сировину. За сучасних темпів зростання споживання молочної продукції та недостатніх обсягів виробництва молока для виробників проблеми сировини та розвитку сировинної бази стають найактуальнішими. Тому без власних капіталовкладень та залучення іноземних інвестицій в українське молочне тваринництво виробники не зможуть надалі успішно розвиватися.

Торгові відносини з країнами близького зарубіжжя показали основні проблеми українських молоковиробників: обмеження зовнішнього ринку збуту молочних продуктів, орієнтованого переважно на російського споживача та внутрішній ринок країн СНД; пряма залежність виробників молочних продуктів технічної групи від реалізації вершкового масла за кордоном та від ситуації на зовнішньому ринку в цілому; проблеми із забезпеченням високоякісною сировиною та організацією сучасної сировинної бази на основі агропромислових підприємств; невідповідність якості окремих видів молочних продуктів вимогам світового ринку, що є вирішальним фактором збереження ринкових позицій українських виробників в умовах вступу України до СОТ.